

Jan Běťák & hosté: **Jazykem květin**. Galén, 2025, celkový čas 47:46. Je to více než dva roky, kdy jsem užasl nad albem

Napodobování písma

. Jejího tvůrce Janka Běťáka jsem zřejmě několikrát zahlédl v sestavě kapely Bezobratři a nijak zvlášť jsem si ho nezapamatoval. Rozhodně jsem nečekal, že mě někdy okouzlí svým současně křehkým a silným, osobitým sólovým albem. Po desce, která upoutala více potěšených uší (umístění v shortlistu Anděla 2023 za folk), vyšlo v loňském roce druhé Běťákové album

Jazykem květin

Poslechl jsem si ho mnohokrát, než jsem se zbavil pocitu, že možná vyšlo příliš rychle, že není tak dobré jako **Napodobování písma**. Inu, skoro každé dílo má nějaké slabiny a možná jsem myslel, že písně z prvního alba jsou silnější. I teď si myslím, že takovou trefu, jako byla úvodní *Hostina*

z

Napodobování písma

, na recenzované desce nenajdeme. Ale silných písní, zejména textů, je tu spousta. Možná je tu o něco méně opravdu napadnutých melodií a možná se trochu opakují, ale je to jako vždycky: kde je hranice mezi svébytným stylem a monotónností? Taky se mi líbil větší důraz na Běťákovu kytaru na první desce. Někdy mi připadá, že se podobá kytáře Vladimíra Václavka. To není popření Běťákovy originality, ani sdělení, že je tak senzačním kytaristou a vynálezcem jako Venca Václavek. Ne, ale mám z jeho místy nápadité, ale místy vlastně běžně doprovázející „nylonové“ i „kovové“ kytary pocit, že každý tón, každý úder o strunu se nebývale pojí s příslušnou pasáží, s tóny, slovy – čehož jako by teď trochu ubylo.

Ale hosté jsou samozřejmě skvělí a citliví. Tomáš Špiřík je muzikant, který kontrabas využívá více jako excelentní sólový než rytmický nástroj. Jan Příbyl: hráč na nejčastější sólový nástroj alba – trubku. A Žaneta Vítová s akordeonem, který – ač hraje ani ne v třetině skladeb - jakoby určoval harmonii celého alba. Poslední zásadní muzikant je opravdu host (mimo Běťákovu doprovodnou kapelu): Martin Novák s bicími nástroji (převážně štětkovými) a perkusemi, které se mají opět spíše dělit o pocit duše, než tvrdit muziku. Dvakrát na začátku desky drnčí fagot zvukaře a producenta alba Broňka Šmída, jednou je využito smyčcové trio (tedy klasické kvarteto bez druhých houslí) v aranži Ondřeje Kyase, jednou harmonium (Martin Jakubíček) a jednou elektronika (Petr Fučík). A připadá mi, že některé nástroje jsou nám zatajeny: hned v první – titulní – písni slyším dlouhé tóny: jsou to protagonistovy housle? Nebo snad hoboj? Nebo aspoň klávesy simulující obojí? A zásadní jsou samozřejmě spolupracující zpěváci a zpěvačky: Beáta Bocek, tentokrát „jen“ s (velice zajímavě zaranžovanými) vokály, Marie Puttnerová s duetem v písni

Vrať se

a Vladimír Javorský zpívající píseň

Rád bych

.

Která se tak podílí na dynamickém oblouku klenoucím se nad celým albem: úvodní titulku podává Janek tichým vyprávěcím modem. Ale už ve čtvrté skladbě

Na slovíčko

otvírá zpěv – je zde hodně melodie, podání je důraznější, hlasitější. To trvá až do sedmé písně

Vrať se

, což je rovněž velmi melodicky otevřený a dynamický track. Pak se začínají písně zase ztišovat a do sebe zavínovaly, až do závěrečné

Rád bych

, s nesmírně tichým podáním Vladimíra Javorského, který je ale i v nejtišších pasážích zpěvný, na rozdíl od téměř recitujícího Běťáka. Ten je ve zpěvu většinou melancholický a smutný, někdy i bez ohledu na sdělovaný text. Díky všem pozorným posluchačům, kteří se při jeho poslechu obejdou bez obvyklého klišé „folková depka“.

No a nejsilnější jsou i tentokrát texty. V českém folku máme řadu skvělých textařů v různých subžánrech, od humorných postřehů přes společenské sondy až k temným odhalením nitra. Ale co se týče čisté lyrické poezie, mám pocit, že už jsem řadu let neslyšel nic silnějšího, než Janka Běťáka. Těžko vybírat nejskvělejší momenty, ale snad přece: „Konečně vymláčená pravda/potkala blázna/konečně spolu dovádějí“ (

Pozdravy z prázdná

). „...než ti zůstanou z očí dvě vejce ve skle/navěky lesklé, navěky pro smích/navěky k pláči, navěky slepé/než zůstane ti jenom stesk“ (

Vrať se

). „Tak rychle dopověz pohádku o milosti/nade vsí pochybnost toto je ta chvíle/kdy svět se ze tmy prosní k jinakosti/a černé pole převleče se v bílé“ (

Sníh

). Druhý song v pořadí,

Svět

, má refrén, který možná shrnuje všechny Běťákovy texty: „Svět je krásná věc/svět je vyfouknuté malované vejce.“ Moje úvodní hodnocení rozhodně neznamená, že se jedná jen o jakési umění pro umění: viz například příběhy o nekonformních ženách – veselé tulačce (

Na slovíčko

) i „tulačce“ tragické (rafinovaný text

Světloňoš

). Hned dvakrát autor stínuje klasika žánru největšího s jeho „viděl jsem novorozeně mezi divokými vlky...“ a jistě to není z neznalosti nebo nedostatku vlastních nápadů. Text písně

Plaváček

je celý takto strukturovaný. („Viděl jsem ve sluneční síti chycené svoje vidění/viděl jsem zlaté prsteny v kalných kalužích...“), zásadní song alba

Svě

t se ve své druhé půli překlápí v obdobnou výpověď. („Viděl jsem svoje oči z hlíny/jak lačně na ně civí/viděl jsem na hladině stín/i děti jak se díví/viděl jsem slovo ve svých ústech překousnuté

Jan Běťák je i na druhém albu mimořádným lyrikem

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Sobota, 14 Únor 2026 23:34

---

ve dví/viděl jsem jak blaženě spím/a jak bezútešně nevím.“)

Díky za

Jazykem květin

. Je to další radost ze slov, veršů, barev a tónů. Další folková radost.

{desky 1909}